

Womhaj Bóh!

Czísło 32.
7. augusta.

Lětnik 2.
1892.

Szerbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ƙo kóždy ƙobotu w Smolerjez knihicizheczerni w Budyschinje a ƙu tam dostacź sa sctwórtlětnu pschedplatu 40 np.

8. njedzela po ƙwj. Trojizy.

Romik. 8, 15: „Wy njejsće wotroczkoweho ducha dostali, so ƙo saƙo bojecź dyrbjeli, ale wy sće džěczazeho ducha dostali, psches kotrehoź wołamy: Abba, luby Wótcze!”

Swjaty Pawoł jowle na tajkich pišce, kiž ƙu nětkle řichesczijenjo, kotřiz pak to prjedy byli njeběchu. Jim wón ř wutrobje wjedze, kajke je ƙo jim ř tym sboze dostało, so ƙu ƙwjateho Ducha dostali. Wón jim praji: Swjateho Ducha sće wy wschitzy dostali, duž nětkle wjazy njejsće, kaž byli wy sa wotroczkow a sa ƙluzobnych, hewak dyrbjeli ƙo wy ř nowa saƙo wschitzy bojecź.

W starym ƙlubje bě, kaž byli w nim ludžo wschitzy sa wotroczkow. Řnješ, kiž nad nimi wschěmi řnješesche, bě Boži saƙon. Tón pak jim kaž czežki řpschah na ramjenjomaj ležesche, duž woni wo žanym wjeřelu niczo njewjedzichu. Hlej, w saƙonju ƙo wot cžłowjeka spochi něšcto žada. Tam reka: „Tole dyrbiř — tole pak na žane waschnje njeřměř!” Se saƙonjom Bóh tón Řnješ wschěm hrožesche, wón by jim spochi dał prajicź: Sctóž mi saƙon pschestupi, teho budu ja bórř wschón hněwny řhostacź. Duž běchu tehdy ludžo řtajnje w bojořczi. Lud wiřak cžyřsche tehdy tež wschón nabožany wot Boha cžeknyč, jačo jim wón na horje Sinai ƙwój saƙon dawasche.

W cžasju řtareho ƙluba ƙu měli ƙami pobožni ludžo tajteho bojařliweho ducha, kaž byli wotrocžy. Cžitasč řebi něhdze něšcto w psalmach abo pola profetow, budžesč

móz huřto widzecź, kať běchu psched Bohom wscho bojařlivi. Denož porědko hdy je w starym ƙlubje něchtó Bohu „Wótz” rekał, to je řkoro, kaž byli řebi tehdy ƙami njeřwěřili, řebi tole lube Boze mjeno do rta wsacź.

Wy řmy tu w nowym ƙlubje. Pola nař je to nětkle hinať. Nam je Řhrystuř ř jařnymi řłowami řasał, so dyrbimy Bohu „Wótz” rekač, a ƙo ř njemu wołacź, kaž džěczo ř nanej abo ř Wótczej. Wón je nař řam wschěch wucził, so dyrbimy, hdyž ƙo modlimy, ř njemu rjez: „Wótcze naš, kiž řy w njebjesach!” Sctóž ř nami řobu do noweho řluba řluscha, tón řam wě: Boha řmēm ja wo něczo runjewon tať prořycź, kaž džěczo nana, a ř tajkimle duchom ƙo nětkle ř Bohu wołamy: Abba, luby Wótcze!

S wotkel je ƙo wscho to taťle pscheměnił? Hlej, na řwěcze je było něhdy taťle: Jowle na tej řtronje je był Boži saƙon; (tón pak by cžłowjeka wobřkoržował a jemu hrořu cžinił) — a na tamej řtronje ƙu byli wschitzy cži řhudži hřeřchnizy. Nětkle pak je ƙo naš ř luby řbóžniť kaž do wscheho do řriedža řtupił. Saƙon je wón sa nař wschón dopjelnił a saƙonjowe poklecze je wón wscho řam na ƙo wřať.

W prjedawřchim cžasju by saƙon se řwojim řadanjom a hroženjom spochi bjes cžłowjekami a bjes Bohom řtať, kaž murja, ale taťle saƙonjowa murja je nětkle wřcha se řpadana; — nětkle móže kóždy saƙo řam ř Bohu pschicē, řmē ƙo jemu řam runje tať bliřko řtupič, kaž nanej džěczo.

Řomyřł řebi jeno, kajke je to sa tebe wulke řboze,

jo by fchesczijan, — nětke móžesz t Bohu czisze blisko dóncz. Schtóž wo tajimle sbožu jeno něšto malo wě, abo schtóž jo jeno malo sam sa so wuziwa, je na tym sam we winje. Gladaj jeno kóždy na swojeho Jesuša, potom pať so s nim stowařsch a so sobu s nim s wutrobnym dowěrjenjom t Bohu wobrocž. Takle budžesz móž wěscze s nim wjele stroschnišchi psched Bože woblicžo pschińcž a budžesz so móž lěpje t njemu wołacž: „Abba, luby Wótče!“

By njewjedzil ty modlicž so,
Chze dacž czi Ducha swjateho
Tvoj sbóžnik, so by wuczil cze,
Szo t Bohu modlicž dowěrnje.
Tón swědczenje czi wěste da:
„Tež ty masch Boha sa Wótza,
A ty sam by tež džěcžo Bože“,
Duž smějesch wěste wěcne sbože
Pichi swojim Anjesu w njebjěsch
So wšchěch tych semskich stysknošcžach.
Duž t Wótzej wołaj stroschnje so,
A w wutrobje b'dže czicho wšcho.

(„Wschědny Boži Khlěb“.)

Pod kněhom sathowanu.

(Potrocžowanje.)

Domasch Cooper a jeho žona běschtej w tychle lětach tež wobaj runje tajkej mērnej a czichej wotemrělej, tajkež běschtej tu žiwej bylej. Budžišche móhl Marcžin, tónle samotny muž, t nimaj pschińcž, a pola njeju sawostacž, wón budžišche wěscze na duschi sašo wšchón wustrowiř. Ale tajki dyrbjěsche bebi wón pschezo doma na swoju macž myšlicž. Sšto dyrbjěsche w Amerizy tu nětke dale sapocžecž? — Jeho dom, pola, kufi, schtomu, to bē jemu wšcho, kaž byř na wšchě te rowy hladař, w kotrychž jeho žona a džěcži morwe a proste ležachu. A tej lutkej jenicžkej, kotruž mējěsche tu hiščcže na semi, — ta pať bē jeho macž — t jenicžkej tej jeho nětke wšcha jeho wutroba czěrjěsche.

„Ale hacž-tež-to jemu njeje ženje do myšlow pschischo: Hacž-tež-to tu wona nětke hiščcže budže? Hacž-tež-to bebi ju hiščcže žiwu pola žiwych donamafam? — Haj wšchaf, takle je so husto kameho bebie wopraschař, a pschezo sašo tole swoje praschenje wot so sacžeri, kaž byř scherjenje wot so secžeri, a byř jo se swojej nohu pod so podteptař, kaž czermja s nohu samjeczěsch. „Moja macž, haj, tu dyrbju bebi hiščcže žiwu namfacz. Sechze-li Wóh „šmilny“ rěfacz, je mi wón dyrbjař moju macž sa mnje žiwu wostajicž. Wšchaf mam jej takle wjele, wjele wupowjedacz, wšchafo dyrbju jej wšchu moju wutrobu wušpacz. Wona dyrbi mi sašo swoju ruku na moju hłowu položicž, a ja chzu bebi wot nej dacž wšchitko wodacz. Na kolenomaj klecžo chzu ju prořpacz a wona so potom wěscze te mni dele řhili, mje t bebi na swoju wutrobu řcžehnje a mje požohnuje.“

Takle bē bebi wón nětke pschezo myřliř. — Ale njeje so wón ženje na to dopomniř, so budžišche jej do přědka list napiřař a budžišche takle s wěstoscžu wušhoniř, hacž je ta macž hiščcže žiwa, abo niž wjazy. To wšchaf drje budžišche móhl cziničž. Ale wón bē psched něšto lětami někoho řesnař, řiž bē tež s Měmžow, kaž wón, a řiž bē domoj na swojich list napiřař, ale wón bu jemu sašo wrócženy a se řady na liščcže bē s módrym piřmom napiřane: „Adreřat (to rěfa, tón, na kotrehož je list piřany) je wumřej.“ Ale tajkele něšto se řady na liščcže napiřane namafacz, do teho so Marcžin niřdy njebudžišche móhl donamafacz. To budžišche jemu tajke wohidne byřo, kaž šama řmjercž. Šsame tajke dořhe czafanje na wotmowjenje budžišche so jemu byřo řesdařo něšto czežke byčž. Radřcho chžyšche so wón sam na pucz podacz. Tajkile njemēr dužy po puczju, te wšchelake wěžy, řiž bechu dužy wohladacz, to bēhanje a hanjenje bješ człowjekami, morjo a wichory — tole wšcho bechu jemu nětke witane wěžy, budžišche jeno móhl s nimi wšchemu swojemu njemērej wuczěknycž, řiž bē jemu do wutrobje řajěř. Duž so nětke kóždžicžki džěń wo-dnjo a w nožy praschěsche: „Hacž-tež-to bebi ju sašo doma žiwu namafam? Hacž-tež-to bebi ju donamafam?“ Takle je so praschař a praschař, hlej, ale žiwu donamafař ju niřdže njeje.

Móhl so schtó řpodžiwacz, so tónle muž tamle na řawje pod bořom nětke řamlutki ředžo, na wšchu nalěczowu krařnosčž niž njepohlada, a na wšchón ptacži řpěw niž njepořluchny. Schtóž řebi, kaž wón, w tajkej řwojej knižžy czita, w kotrež je wšcho na drobno rořpowjedane, řchtož je jemu řaschřo, tón wěscze na tychle řłowach wiřajo wostanje:

„Šmwět tu wšchón řahinje a řandže.“

5.

Marcžin wuknje do kniřow hladač, kotrež człowjekej prařa, kajki smějě wón řwoj pschichod.

To je czi něšto řpodžiwne, a na tym móžesz prawje řpřnacž, řajki je Wóh dobrocžiwny, a řak tónle žiwny Wóh s czicha a s mjelcža wšcho wobži a czini, hdyž po dořhim řymřkim czafu na polach pócžnje řněh tacž tam, hdyž řmy řebi našymu na nje řwoje řhymjěntne řornjěschka wušhli. Te řu tam řitry dořhře, a se řornjatkow řu nam řtwjělcžka wurořtkě, kotrež bē řwu řymu řněh pschitryř, kaž czěřowa řlachta morweho řaschěčž. A hlej, řpody tehole řrywa pócžnje potom řašo wšcho wubiwacz a rořcž. To je czi, kaž mēř psched řwojimaj woczomaj džiw! Njeje czi, kaž dyrbjař dele na řwojej kolenje padnycž a temu jeho ruku wokořchěčž, řiž nam tole wšcho tajkele řjane řcžini! Tajkele masch tu kóždžicžke řakrařne lěto wonfach w Božej řtworbje psched řwojimaj woczomaj, ale w Božim hnadyřraleřtwje je wšcho runje tajkele. Tež tam wšchitko mjelcžo wurořcže a pócžnje so řelenicž, kaž byřo so pod řněhom řeleniko a wurořtko.

Bože řlěncžko chžyšche so řhowacz — jenu našymu. Řiscžo na lipach na pohřjebniřcžču bē so woczěřwjeniko, jako pořlednje řlěncžne pruři na nje dele padžechu, a te druhe řchtomu na pohřjebniřcžču, kaž wiřate wjerby a druhe, řiž tam na rowach řteřachu, bechu wšchě, kaž byře wupořkoczene, a horkach pod njebjom řpěwawšche řebi jenicžki ptacžil řamlutki řwoj řhěřluschř, kaž budžišche chžyš řjež: „Budž tu Božmje, ty luby řjany czařo w lěcžu.“

Blisko pschi mēřcže bē wonfach psched wrotami řtare pohřjebniřcžčo. Řižo wjele řtow lěť bechu jowle řwojich řemřjetnych řrjebali, se wšchěch domow: řajřich, řotřiž bechu mēř jowle řwojeju řarřscheju abo řwojich džědow a řwoje wowři abo řarřych wótžow, — a řajřich, řiž bechu hařle jowle do mēřta pschicžahnyřli a řiž bechu byři řuřniřy a podružniřy w mēřcže. A wječowu a t pořnju bechu rowy řa boharych a řa wořebnych ludži; tam bechu řa niř wjelby natwarjene a male řapalki, řiž bechu se řeřesnyimi durčžkami řesamřane, a na murjach řteřachu řich řjena napiřane abo hewawšche řłowa a řrěncžka. Hdyž so tam řchto do tychle durčžkow wušřupi, móžěsche tam te řaschěče řtejo wohladacz, řajkež tam jedyn pschi druhim, abo tež husto jedyn na druhim řteřachu, a kotrež bechu wšchě s nětke dawno řeswjadnjenyimi wěņzami wupyšchene byře. To bē nětke wšcho wohladacz, hdyž so tam řižo pocža trochu czmiecžkacz.

Šsmjercž tu wšchitko wuruna. Ale ludžo řu řajžy džiwni, so tule jedyn swoju wěž řajku a druhi řašo řinaschu wumjedže. Tamle wonfach, řrocžel dale wot boharych rowow, bechu řa bóle niřřich, řhudsřich ludži, řa džěřaczěřjom a podružnych rowy. Na tychle rowach njebē wjele wohladacz. Š wjetřcha bechu wšchě řelene s řrawu wobrořcžene, róže tam na niř žane njestěřachu a njekčěřachu, wěņžy tam tež niřto njebē donjeřř, druhdy pať tam tež nēřajki řschizil řteřěsche, husto njebē wjazy prawje widžecž, řajke bē tam napiřmo řtařo.

(Potrocžowanje.)

Njedžela a pōndžela.

So němřřim wot ř. D.

(Potrocžowanje.)

5. Šolřteinsřki wotrocžř.

Psched něšto lětami je so w Šolřteinsřkej džiwny podawř řtař. Tam beřche bur, tón mēřěsche wotrocžka. Wotrocžř beřche boha-bořasny, bur pať bješbóžny człowjek. Bur drje psched řwěřom czřřte a prawe žiwjenje wjedžěsche, pschetož wón ani niřomu ničžo njebjereřsche ani njejebařche a řwoj dořh wšchudžom porjadnje řlaczěsche, ale dale jeho pobóžnosčž njedobřahařche a do Boha wěřicž — beřche jemu řmēřchna wěž, dořelž — kaž husto prařěsche — w nēřřřichim czafu bur tež řař hřupy wjazy njeje. Jeho wotrocžř pať beřche hiščcže řař hřupy a jeho wušřmēřchicž a hancž ničžo njepomřařche — wón pschi řwojej wěřje wofa. Hdyž móžěsche jemu bur najmjěnsche poročowacz, wón to řmjercž řady

czinjesche. Gdnz ƒo jemu koleŒo Œama — dyrbjesche jeho pobo-
noŒcŒ na tym wina bycŒ; hdnz cŒelo Œchori, jemu kaŒaŒche, Œo dyrbi
ƒo kŒeŒje modlicŒ, Œo by ŒaŒo wotŒhoriko a hdnz bŒ w awguŒcŒe
mofrota — wŒn te miŒci kŒodŒenju wina dawafche. WotrocŒt
paŒ cŒiŒche a mŒrnje wŒŒitko cŒerpjesche, czinjesche Œwoju pŒchiŒluŒch-
noŒcŒ a burej na jeho hanjenja tajke wotmolwjenja dawafche, Œo
dyrbjesche ŒpŒnacŒ, Œo teŒ poboŒny najŒkupifŒi nijeje.

To paŒ bura mjerŒaŒche a wŒn Œebi nicŒo bŒle njeŒadaŒche,
hač Œo by wotrocŒt nŒŒto ŒawinowaŒ, Œo mŒhŒ jeho poŒhoŒtačŒ.
Ale wŒn nicŒo njenamafa; wotrocŒt ŒwŒru Œwoju pŒchiŒluŒchnoŒcŒ
dopjelnejŒche, haj, wŒn Œamo druhdy wjaŒy czinjesche, hač dyrbjesche
a to Œ tajkej wuŒŒitnoŒcŒu, Œo bur njewjedŒeŒche, hač dyrbi ƒo
nad tym ŒwjeŒelicŒ abo ƒo hnŒwacŒ.

Ale na dobo bu to hinaŒ. Hač dotal mjenujŒy bur njedŒelu
Œenje dŒŒaŒ njebŒ a teŒ Œwojemu wotrocŒtej dŒŒačŒ daŒ njebŒ, niŒ
teho dla, dofelŒ bŒ jemu wo to czinicŒ, Œo by ƒo ŒwjaŒy dŒŒŒ
ŒwjecŒiŒ, ale dofelŒ Œtare waŒŒnje, kotreŒ bŒ wot Œwojeho nana
a dŒŒeda herbowaŒ, hiŒcŒe w nim teŒeŒche; pŒchetoŒ jeho nan a
dŒŒed bŒŒŒtaj poboŒnaj buraj byŒoj. A kaŒ ŒŒŒncŒko hiŒo ŒŒowane
hiŒcŒe njebjo kŒwilu roŒŒwŒlluje, taŒ bŒŒche Œ prjedawaŒŒich cŒaŒow
hiŒcŒe ŒwŒtŒeŒŒko Œtareho dobrego waŒŒnja w burowym domje
ŒawoŒtaŒo. Tola wone pŒchŒeŒo bŒle ŒblŒdnje a ŒŒŒncŒnje wuŒaŒnje.
To bŒ ŒpŒnacŒ, hdnz jemu Œobotu bur Œ wotrocŒtej do hrŒdŒe
pŒchiŒdŒe a jemu na njedŒelu dŒŒŒo kaŒaŒche.

„Ale njedŒelu my njedŒŒlamy“, praji wotrocŒt.

„Œa praju, my dŒŒlamy juŒje“, napschecŒiwi bur.

„NjedŒelu ja njedŒŒlam“, dŒŒeŒche na to wotrocŒt.

„Ty njeŒŒwamny lŒniko, ty chŒeŒŒ ƒo poŒny natŒkačŒ a potom
lŒnjeho paŒcŒ! Tu Œym ja Œ knjeŒom! JuŒje ƒo dŒŒŒa a pŒchi
tym woŒtanje!“ S tym bur wotrocŒtej kŒribjet wobrocŒi a durje
ŒapraŒny. WotrocŒt kaŒ pŒchŒŒapnjeny Œa nim hladaŒche. Na to
ŒwŒrom Œwoje Œylanje dale reŒaŒche a Œ temu hwidafche, Œo by
Œwoje mjerŒanje ŒahnaŒ. NjedŒela pŒchiŒdŒe; naŒch wotrocŒt Œahe
Œtany a wobŒtara w hrŒdŒi a brŒŒni wŒŒitko, ŒchtoŒ bŒ jeho pŒchi-
ŒluŒchnoŒcŒ. Gdnz bŒ cŒaŒ te miŒci, bur pŒchiŒdŒe a jemu na polo
jŒcŒ a tam woracŒ kaŒaŒche.

WotrocŒt wotmolwi: „To njemŒŒu, to je pŒchecŒiwo BoŒej
kaŒni.“

Bur ƒo Œ hnŒwom ŒačŒŒwjeni a ŒawŒla: „Ale ty dyrbiŒch,
ja to chŒu!“

Tola wotrocŒt pŒchi tym woŒta: „Œa to nječzinju, dofelŒ je
to pŒchecŒiwo BoŒej kaŒni“.

NaŒŒerje by ƒo bur do njeho daŒ a jeho pŒchŒbiŒ, hdnz Œebi
pŒchi wŒŒej Œwojej roŒŒorjenoŒcŒi roŒmŒŒliŒ njeby, Œo mŒjeŒche teŒ
wotrocŒt Œylnej ruŒy, kiŒ byŒŒtej teŒ krucŒe pŒchimaŒej; duŒ wŒn jenoŒ
ŒawŒla: „Ty dyrbiŒch do dŒŒery! Œa chŒu tebi poŒaŒacŒ, Œchto je
Œ knjeŒom!“ — A na druge ranje dŒŒeŒche na ŒudniŒtwo a wobŒkorŒi
wotrocŒta, Œo jemu nijeje poŒluŒŒny byŒ.

WotrocŒt bu pŒchŒ ŒudniŒtwo Œadany a dŒŒŒ wuŒudŒenja
pŒchiŒdŒe, wotrocŒt ƒo Œwoju ŒyrŒwiniŒku ŒuŒnju woblecŒe a Œtupi
pŒchŒ ŒudniŒka, hdnz bur hiŒo ŒtejeŒche a cŒaŒaŒche. ŒchtoŒ teho
bura njeŒnajŒche, tŒn jeho Œa bura mŒŒ njeby, pŒchetoŒ wŒn bŒŒche
ƒo cŒiŒcŒe mŒŒchŒjanŒy ŒwobŒeŒaŒ a ŒaŒche ƒo jara woŒebny knjeŒ
bycŒ. ŒŒim bŒle wŒn teŒ Œ hordŒcŒu na wotrocŒta dele hladaŒche,
hdnz tŒn ŒaŒtupi. ŒŒudniŒ mjena pomjenowawŒŒi, Œebi nawocŒi
(brŒlu) Œtaji a Œ aktow ŒŒŒrŒbu cŒitaŒche: „Wy ŒcŒe po taŒkim wob-
ŒorŒenju“, ƒo na wotrocŒta wobrocŒi, „Œo njeiŒcŒe Œwojemu knjeŒej
winojtu poŒluŒŒnoŒcŒ wopoŒaŒali“. „WŒn je njedocŒiŒt, nje-
docŒiŒt wŒn je!“ bur ŒawŒla. „NjeŒcŒcŒe, doniŒ njeiŒcŒe praŒŒany!“
pŒchifaŒa ŒudniŒ. Bur wobŒŒdnj a Œ hnŒwom ƒo do Œwojeho
kŒobuŒa ŒaŒuŒny; ŒudniŒ dale rŒcŒeŒche: „Œe wŒrno, Œo ŒcŒe nje-
poŒluŒŒny byŒ?“

„Œaj“, wotmolwi wotrocŒt.

„NjewŒcŒe wy, Œo dyrbi wotrocŒt Œwojemu knjeŒej poŒluŒŒny
bycŒ?“

„AnjeŒ ŒudniŒko“, praji wotrocŒt, „prawo je prawo, a njeprawo
je njeprawo. ŒunŒy pučŒ je dobry, a Œchiny Œ cŒertej wjedŒe. Œa wŒm,
Œo mam Œwojemu knjeŒej poŒluŒŒny bycŒ, pŒchetoŒ piŒane Œteji:
„Wy wotrocŒŒy, poŒluŒŒajcŒe waŒŒich cŒŒlŒnych knjeŒiŒch Œ bojoŒcŒu
a Œ Œchepjetanjom w ŒwŒrnoŒcŒi waŒŒeje wutrobŒy jaŒo ŒhryŒtuŒej
Œamemu.“ Ale na drugim mŒcŒe Œteji teŒ piŒane: „BŒle Boha
ƒo ŒluŒŒa poŒluŒŒacŒ, dŒŒli cŒlowjeŒow.“ AnjeŒ ŒudniŒko, tŒn bur
je hnŒwnj, dofelŒ chŒu poboŒny bycŒ, teho dla Œebi wote mnje
Œada, Œo njedŒelu dŒŒŒam. NjedŒŒeŒke dŒŒŒo bjeŒ namaj wucŒinjene
nijeje. Œa chŒu dŒŒŒačŒ wodnjo a w noŒy a mi nijeje dŒŒŒačŒ

cŒŒŒo a wŒŒitko ŒwŒlniwje czinju, to wŒn Œam wŒ, ale njedŒelu,
hdnz Œym Œwoju hrŒdŒ wuŒjedŒiŒ a Œkotej piŒu daŒ, potom chŒu
ŒwŒj mŒŒ mŒcŒ. A hdnz mŒj knjeŒ Œ tym Œpokojom nijeje, njech
mje Œe ŒluŒŒny poŒcŒeŒe. AnjeŒ ŒudniŒko, dale nicŒo njewŒm.“

TŒn paŒ dŒŒeŒche: „Luby muŒo, ja dyrbju teŒ njedŒelu dŒŒŒačŒ,
jemu kaŒ druhu a to njeŒmŒm nicŒo prajicŒ.“

WotrocŒt wotmolwi: „To je Œrudnje doŒcŒ, knjeŒ ŒudniŒko!
NjedŒelu macŒe te miŒci hičŒ, wy trjebacŒe teŒ BoŒe Œlowo;
woŒebni knjeŒa trjebaja teŒ BoŒe Œlowo“. — A wŒn pŒchimny do
ŒaŒa a wŒa Œ njeho maŒe kniŒki a cŒitaŒche Œ nich: ŒŒecŒa kaŒnja:
Ty dyrbiŒch ŒwjaŒy dŒŒŒ ŒwjecŒicŒ. To je taŒ wjele: Wy ƒo
dyrbimŒy Boha boječŒ a jeho lubowacŒ, Œo bychmy prŒdowanje a
BoŒe Œlowo njeŒaŒpili, ale to Œame Œa ŒwjaŒe dŒŒŒeli, radŒi
ŒlyŒcheli a wuŒnyli. — To je BoŒa kaŒnja, knjeŒ ŒudniŒko; tu Œym
wuŒnyŒ, a tu budu dŒŒŒecŒ.“

ŒŒudniŒ ƒo dale njepraŒŒeŒche; wŒn bŒŒche pŒchŒŒapnjeny a
Œebi Œe Œwojej mudroŒcŒu dale njewjedŒeŒche. Bur chŒyŒche ƒo
huntoričŒ, ale jemu ƒo huŒa ŒaŒka. Bo dwŒmaj njedŒelomaj
pŒchiŒdŒe wuŒudŒenje, Œo bur prawa nima Œwojeho wotrocŒta
njedŒelu Œ dŒŒŒu nuŒowacŒ a hdnz njemŒŒe Œ nim w tym w dobrŒm
pŒchŒŒ jene pŒchŒicŒ, ma jeho Œe wŒŒej cŒŒcŒu Œe ŒluŒŒny puŒŒcŒicŒ.

Œa bych chŒyŒ, Œo bych wotrocŒta trjebaŒ, taŒteho bych Œebi
hnŒdom wŒaŒ, kaŒliŒ tŒn poboŒny ŒolŒteiniŒki bŒŒche. Ale ja Œaneho
njetrjebam.

Wulki mudry Œichta a poboŒny baron Œ ŒotwiŒ.

Wobaj muŒej mŒjeŒŒtaj Œyle wŒŒelafej myŒli wo wŒrje.
Œichtowa wŒra bŒŒche ŒaŒoŒena na jeho wucŒbu a jejna ŒaŒoŒna
myŒli bŒŒche: „ŒŒlowjeŒ dyrbi dobru wolu mŒcŒ, a wŒn nŒŒŒto
doŒonja!“ Baron Œ ŒotwiŒ paŒ praji: „NiŒ wot cŒlowŒŒeje wole,
ale wot BoŒeje ŒmilnoŒcŒe wŒŒitko wotwiŒuje!“ Œichta mŒjeŒche
ƒo drje Œa wjele mudriŒcheho Œe Œwojimi nahladami, ale tale
dobrocŒiwoŒcŒ, kotruŒ tamny ludŒom wopoŒaŒowafche, jeho tola
Œ roŒpominanju wabjeŒche a wŒn to Œadanie wupraji, Œo chŒe teho
dŒiwneho muŒa ŒeŒnacŒ. Baron jeho Œadanie rady dopjelni a
wopyta Œichtu. TŒn najprjedy na njeho Œ wyŒŒoka dele hladaŒche;
wonaj rŒcŒeŒŒtaj wo modlenju. Œichtowa myŒli bŒŒche: „DŒŒcŒo
drje ƒo modli, muŒ paŒ ma wolu.“ Na to wotmolwi jemu baron
Œ ŒotwiŒ: „AnjeŒ proŒŒoro, ja mam ŒchŒŒcŒ Œtow kŒudnych ŒaŒtaracŒ
a huŒto njewŒm, Œ wotŒal bych kŒlŒba nabraŒ. DuŒ Œebi hinaŒ
pomŒacŒ njewŒm, hač pŒchŒŒ to, Œo ƒo modlu.“ Œichta nicŒo
napschecŒiwo njepraji, wŒn Œebi to kŒwilu roŒmŒŒli, ŒylŒy jemu
do wocŒow ŒtupicŒu a wŒn praji: „Œaj, luby barono, Œ temu moja
mudroŒcŒ njedoŒaha!“

WŒŒtoŒcŒ w poŒnacŒu.

Katharina, ŒaŒka wŒjwodowa, bŒŒche rodŒena mecklenburŒka
prŒnŒeŒa a mandŒŒŒka ŒaŒteho wŒjwody Hendricha poboŒneho.
TŒn njebŒŒche wot Œwojeho bratra, wot wŒjwody Œurja, nicŒo
doŒtaŒ, kŒhiba Œreibert a Wolkenstein a pŒchi tym tŒn wŒŒitko
czinjesche, Œo by jemu to maŒo, ŒchtoŒ mŒjeŒche, hiŒcŒe wŒaŒ a to
teho dla, dofelŒ bŒŒche ƒo Œa Luthera a ewangelijon wuprajiŒ. Bo
hamŒowej radŒi wŒn popyta jeho jemu pjenjeŒy a wulki wuŒiŒt
lubjo dobycŒ; najprjedy dyrbjesche ŒpytačŒ Katharinu na ŒwŒj
boŒ cŒahnycŒ a wona mŒjeŒche potom to druge doŒonjecŒ. WŒjwoda
Œurij po tej radŒi czinjesche; wŒn poŒka muŒow Œ DraŒdŒan do
Œreiberta, koŒiŒ dyrbjachu wulke kubla a kraj lubicŒ.

Katharina wotmolwi: „Œ cŒemu Œu wŒŒitke te Œlubjenja a
pjenjeŒy nuŒne? ChŒe-li wŒjwoda Œurij nŒŒŒto, ŒchtoŒ mi
Œ mojemu ŒboŒu ŒluŒi, ŒwŒj ja a mŒj mandŒŒŒki hotowaj to darmo
czinicŒ; chŒe-li paŒ Œchto druge, wŒn doŒcŒ ŒlŒbora a Œkota nima, Œo
mŒhŒ mje wabicŒ tajke nŒŒŒto czinicŒ.“ Wona pŒchiŒtaji, Œo Œyleho
ŒwŒta bohafŒtwo Œa ŒhryŒtuŒa a Œwoju wŒru njewoŒnje. Wona ƒo
dŒiwafche, taŒ mŒŒe Œurij Œebi wo nej myŒlicŒ, Œo ƒo ludŒom
runa, kiŒ Œebi ŒwŒtne wŒŒy wŒŒche waja, hač njebjeŒa a Œwoje
ŒwŒdomnje. Wona paŒ jemu Œ Œylej wutrobu woda a praji, Œo
chŒe Boha Œa njeho proŒnycŒ. Tych wotpoŒŒlanŒch paŒ proŒnyŒche,
Œreibert wopuŒŒcŒicŒ, Œo njebychŒu druhich Œ pjenjeŒami Œpytali
ŒawjeŒcŒ; pŒchetoŒ iŒch rŒcŒ bŒ kaŒ rŒcŒ ŒpytowaŒja: „To wŒŒitko
chŒu cŒi dacŒ, jeli Œo dele panuwŒŒi ƒo te mni modliŒch“. Wona
da Œwojemu Œwafej prajicŒ, Œo Œtaj Œe Œwojej kŒudobu Œpokojom
a Œebi nicŒo njeŒadataj hač dobre ŒwŒdomnje a Œo to druge
wŒŒitko Bohu pŒchewoŒtajtaj.

Tuto hódne smyšlenje njesaplacžene njewosta. Wójwoda Jurij wurje, žaneho herbu njesawostajiwski a jeho herba bu, kaž njerady to tež Jurij widžesche, jeho bratr Hendrich. Katharina pať bu macž wulkeho a sbožowneho wójwody Moriza.

Wyšoki thěrlich Salomonowy w herbskich thěrlichach.

13.

Staw 2, 10.

Wotmolwjenje pscheczela.

Esym Jeho słowa frošmika?
Mój pscheczel tak mi wotmolwi?
Wón žada, so bych wustupika
Nětk s mojej' czichej' komorki!
Wo durje klapajo mje woła,
A tola wonkach wostanje!
„Nětk postać!“ to řu jeho słowa,
„Bój řem!“ je jeho strowjenje.

Ja w klódkich řonach zunje ležach,
Měr Boži sacžu wutroba.
Na Jeho słowo hnydom běžach,
Se klódkoh' lóřhta storhujena — —
Mi bě tať derje w mojich řonach,
Běch řwětej hižo czeknyła;
Na njebjeskich řo czujach řonach —
Kať wón nětk praji: „Wustup dha!“

O pscheschonuj mje s wojowanjom,
Mój drohi! Šhto chžu na řwěcže?
Hdžez s nusu a se žalosczenjom
Esó duřha prjedy bědžesche.
Ja wot Tebje buch pschewinjena,
Hacž runje řo Čže řdalowach;
Duž njech řym nětk jow potajena,
Mje wostaj w mojich njebjesbach.

Hłóř, s kotrymž nětk řym řawołana,
Mi pohibuje wutrobu.
„Bój, pscheczelniza moja řjana!“
Tať wón mje wabi s lubosčžu.
Wón kaže mi, so dyrbju řtanycž,
Mi džowžy wón Řnjes njebjesřow;
Ja ř nohomaj řem' móhla panyčž,
A tola woła Wón: „Bój jow!“

„Bój jow!“ je Wón dať wotmolwjenje,
„Stać!“ se klódkeho dřemanja.
Na tajke řeho wuprajenje
Duž řhwatačž chžu bjes řomdženja!
Mój pscheczelo, ja nicžo njewěm,
Hacž řo Čže wulžy lubuju!
Ty wołasč mje, duž nětk tež pschidžem;
Tu řym na Twoju pschifasnju.

Budžče strosčtni!

Wulki žyrkwinski wótz Řhryřostomus junřrócz praji: „Řřech je řorjeń wřcheho řleho“. Je to wěrnó? — Řařhonjenje to wucži. S wotkal móhł hewat řřechńik wjedžecz, řo hnada a wodacže na njeho czaka, hdžž by jemu to tón njeprajił, kotrehož řwjate řasnje je wón pschestupik? Štwórba jemu to prajicž njemóže; řwědomnje jemu to prajicž njemóže; Móřřař jemu to prajicž njemóže. Teho dla běřche řwět do Řhryřta bjes měra. Ludžo czujachu řřech a jeho hluboko ranjaze řahadło, ale tón pořoť wot horřach tu njebė, řiž by prajił: „Budž strosčtny!“ Čłowjekojo drje řdyřowachu: „Ach, njebudže bórřny nóz nimo?“ — ale wona wosta nóz. Woni prošachu: „Ach, řo chžyl ty njebjesřa rořtorhnyčž!“ — ale njebjesřa wostachu kaž řelesne a řo rořtorhnyčž njechachu. At profety praji: „Kať řařne řu na horach nohi řyř, řotřiž měr pschidowjedaju!“ — řaneho řlěda řyř pschidowjedarijom měra

nihdže widžecz njebė a duž na dobo řařincžu to: „Měr na řemi!“ To džeczó bě řo narodžiko, řotrež běřche profeta s wěřčezěřřkim hłóřom měrneho řěřřtu mjenował. To džeczó rořčezesche a jako přeni řrócz w Řazarecže do řhule bjes piřmamucžennyř pschidžez, czitařche s profety řesajesřa te řłowa: „Duch teho Řnjesa Řnjesa je na mni, teho dla je mje tón Řnjes řaľbował. Wón je mje pořłak, řo bych řhudym pschidowjedal to ewangelijon, řo bych řahojil rořřamane wutroby, řo bych přědował jatym wupuřčezjenje a řwjasanym wotwjasanje“, a jako wón te řniři běřche řacžinił, praji wón: „Dženř je tuto piřmo dopjelnjene psched wacřimaj wuřchomaj.“ A wón je to wopokasał, řo bě to piřmo w nim dopjelnjene, pschetož wón wołasche wřřitřich řpróžnyř a wobczezennyř ř řebi a wofřchewjesche řiř s řrořřtom řřechow wodacža a dawasche řim řwój měr.

Šwět měra pschidowjedez njemóže.

To řu nařči wótzójo hižo w řaryř czajřach pořnali. Mř widžimy na pschidowjedacž na Lorenzowej žyrkwini w Řürnberku wobras „řwěta“. Wón je wobrasowaný jako řjana řónřka s řjantym woblicžom, řiž ma wołoko řhije řłote řjecžasř a w jenej ružy řorb s řrařnyimi řóžemi a řłodami njeře. Tajki je wobras wot přěřka. Žyle hinařči pať je wot řesady — wón je nařřóžasř napohlad — poť řhniřy řosczowž, w kotrymž hady wołoko waja. Tať je řwět prawje wobrasowaný.

W Řaläřtinje pola tať mjenowaneho morweho morja rořcže džiwny řłód, řiž řo Šodomřke jabłko mjenuje. Wón ma řjany napohlad, kaž czěřwjenolicžkate jabłko. A hdžž do njeho řuřnjesch, řo nařřóžesč a cze řyma poběhuje, pschetož řnutřka je wón hrořny. Tať je řwět řwonkownje řjany a řawjedžasř, s řnutřka pať řhniřy a hrořny.

Lubuj řwoju řonu!

Mjeje wona řrudna a řpróžna dla wjele bjes řpanja pschecziniennyř nozow a džěka? Mjeřyda hiřčezje po nožach a řłata a wupuřjedžuje, hdžž ty řpiřč? Mjeje tebjje hładała a lubowała w czeřřkich a řrudnyř czajřach tať derje, kaž w dořnyř, runjež bě ty huřto řymny a řurowy pscheczimo nej? O duž lubuj řwoju řonu a wopokasuj jej řwoju lubosčž. Pscheczelne řłowo, mała pomoz, mały dar, pschidowjedacže jejnyř wjele řłuzřow a džěłow, jejeje řwěrnosczje řoninu wutrobu huřto džiwnje pořřni a wofřchewi — a to móže tež řhudny muž czinicž. Wřřař njewěřč, hacž řnano bórřny tón czajř njeřřidžez, w kotrymž řo row wřřche lubowazeje, řwěrneje wutroby řamřnje, a potom je pořdže.

Šwědczenie řa bibliju.

Ředny přědar řłědowaze pomjeda: „S cžim dopokasacže, to je Bože řłowo, řchtož biblija praji?“ To bě to, řchtož řo mje nahladny, ale njewěřjazy muž woprašča. Řunje řo řwěczřka w blisřosczji řwěczesche, ja ju wřach, ju psched njeho džeržach a prajich: „S cžim dopokasacže, řo je to řwětłó?“ — Tamny czujesche, řchto chze to prařčenje jemu prajicž. A woprawdže běřche to prawe wotmolwjenje, řiž běřche mi Bóh do rta dať. Šwětłó řo řamo wot řebje jako tajke wopokasuje, tať tež Bože řłowo. Šchtož jo řapřchimnje, budže wot njeho řapřchimnjeny, hdžž je wón, kaž řesuš praji, s prawdy.

Dobre wotmolwjenje.

„Čžeho dla řymřki řłód wjazy dawa hacž lětny?“ řo měřčezan bura woprašča.

Bur wotmolwi: „Dokelž je řrutu młodořčž měl“.

„Řomhaj Bóh“ je wot nětkla niz jenož pola řnjeshow duchownyř, ale tež we wřřech pschedawarňjach „Šserb. Řlowin“ na wřřach a w Budyřchinje dořtačž. Na řchtwóřcz lěta řłacži wón 40 wř., jenotliwe cžizřla řo po 4 wř. pschedawaju.